

Mál nr. 19/2019**M og
V v/ ábyrgðartryggingar sveitarfélags v/ orkuveitu.****Ágreiningur um bótaskyldu vegna tjóns á húseign af völdum stíflu í skólplögn.****Gögn.**

Málskot, móttakið 14.1.2019, ásamt fylgigögnum.

Bréf V, dags. 11.2.2019

Málsatvik.

Sunnudaginn 4. nóvember 2018 varð tjón á húseign M, skráð hér sem A, í sveitarfélaginu B, er vatn streymdi upp úr niðurföllum í húsinu. Atvikið mátti rekja til stíflu sem hafði myndast í skólplögn sem liggur frá húsinu.

Í málskoti kveður M að í lögn sem liggur frá tilteknum skólþbrunni að A sé „hak“ í um 6 m fjarlægð frá umræddum brunni. Lögnin sé ekki hallandi og þar liggi vandinn og í gegnum árin hafi iðulega myndast stífla vegna þessa haks. Af þeim sökum hafi bæjarstarfsmenn tæmt brunninn reglulega áður fyrir til að koma í veg fyrir að stífla myndaðist og tjón hlytist af. Af hálfu B hafi í lengri tíma verið látið undir höfuð leggjast að tæma brunninn þrátt fyrir vitneskju um nauðsyn þess. Föstudaginn 2. nóvember 2018 hafi M látið starfsmenn B vita af því að mögulega væri að myndast stífla í lögninni þar sem vatn væri farið að síga hægt niður úr vöskum og niðurföllum. Skömmu síðar, eða sunnudaginn 4. nóvember hafi tjónið orðið.

Kveður M að B beri ábyrgð á lögninni í 8 m frá skólþbrunninum í átt að A, þar af fyrstu 7 m á lóð B og 1 m þar sem lögnin liggur inni á lóð M. Stíflan hafi orðið á þeim stað í lögninni sem B beri ábyrgð á auk þess sem starfsmenn B hafi sýnt gáleysi með því að bregðast ekki strax við þegar þeim var tilkynnt um yfirvofandi stíflumyndun 2. nóvember.

V kveður stífluna hafa verið inni á lóð A og því sé tjónið ekki á ábyrgð B. Lögnin þar sé á ábyrgð M, sbr. 2. mgr. 12. gr. laga nr. 9/2009 um uppbyggingu og rekstur fráveitna. Einnig hafi M haft samband síðar þann sama dag og hann tilkynnti um yfirvofandi stíflumyndun, þ.e. 2. nóvember, og tilkynnt að „það gæti bedið fram yfir helgi að skoða lagnirnar“. Gáleysi starfsmanna B sé því ósannað. Eftir að V hafnaði bótaskyldu úr ábyrgðartryggingu B óskaði M eftir gögnum hjá V sem félagið byggði ákvörðun sína á. V synjaði beiðni M með þeirri skýringu að samkvæmt persónuverndarlögum mætti það ekki afhenda honum gögnin.

Álit.

B hafði fengið tiltekinn aðila, D, til að losa um stífluna sem olli því að fráveituvatnið lak inn í hús M. Við verkið voru af hálfu D teknar myndir innan úr lögninni sem sýna ástand innra yfirborðs lagnarinnar og stöðu vatns í henni. Átta myndir sem teknar voru af þessu tilefni hafa verið lagðar fram í málinu með skýringartextum. Þessum skýringum hefur ekki verið andmælt sérstaklega. Á einni myndinni og skýringu með henni kemur fram að 4,37 m frá götubrunni hafi myndavél verið komin á kaf í vatn. Samkvæmt þessu og skýringum með öðrum myndum má ráða að stíflan hafi verð innan við 4,37 m frá götubrunni.

Í 3. tölul. 3. gr. laga nr. 9/2009 er hugtakið „fráveita“ í lögunum skilgreint svo: „Leiðslukerfi og búnaður til meðhöndlunar og hreinsunar skólps. Til fráveitu telst allt lagnakerfi sem flytur frárennsli frá heimilum, stofnunum, atvinnufyrirtækjum, götum, gönguleiðum, lóðum og opnum svæðum, svo sem tengingar við einstakar fasteignir, niðurföll, svelgir, brunnar, safnkerfi, tengiræsi, sniðræsi, stofnlagnir, yfirföll og útræsi. Til fráveitu teljast einnig öll mannvirki sem reist eru til meðhöndlunar eða flutnings á frárennsli, svo sem hreinsivirki, dælu- og hreinsistöðvar og set- og miðlunartjarnir.“ Í 5. tölul. sömu greinar er hugtakið „heimæð“ skilgreint svo: „Fráveitulögn sem flytur frárennsli að tengingu frá mannvirkjum og lóðum, þ.m.t. leigulóðum sveitarfélagsins.“ Þá er í 15. tölul. hugtakið

„tenging“ skilgreint svo: „Tengiæð milli heimæðar og fráveitukerfis við mörk lands sveitarfélagsins, þ.m.t. leigulóðir sveitarfélagsins, götu, gangstétt eða opið svæði.“

Samkvæmt 2. mgr. 12. gr. laganna er eigendum húseigna þar sem fráveita liggur, skylt á sinn kostnað að annast lagningu og viðhald heimæða fyrir frárennsli að tengingu við fráveitukerfi. Lagnirnar skulu tengjast lögnum fráveitu á þeim stað og með þeirri hæðarsetningu sem fráveita tilgreinir.

Af gögnum málsins og í ljósi þess sem að framan greinir að stíflan virðist hafa verið innan við 4,37 m frá götubrunni verður ekki með vissu ráðið hvar stíflan, sem olli því að flæddi inn í A, var nákvæmlega staðsett, þ.e. hvort hún var í sjálfri heimæðinni, í tengingunni, þ.e. tengiæð milli heimæðar og fráveitukerfis, eða lagn sem tilheyrir sjálfu fráveitukerfinu. Af gögnum málsins verður ekki annað ráðið en B fari með stjórn fráveitunnar í sveitarfélaginu og hafi af þeim sökum undir höndum öll gögn varðandi fráveituna og tengingu heimæða við hana, þ. á m. tilgreiningu á stað og hæðarsetningu þar sem heimæðin tengist fráveitunni líkt og fram kemur í síðari másl. 2. mgr. 12. gr. laga nr. 9/2009. Þá fékk B fyrrgreindan aðila, D, til að sjá um losun stíflunnar og greiddi kostnað vegna þeirrar aðgerðar. Eins og mál þetta er í pottinn búið verður að telja að það standi B næst að upplýsa með skýrum og greinargóðum hætti í hvaða lagn umrædd stífla myndaðist. Engin gögn þar að lútandi hafa verið lögð fram af hálfu B né heldur V. Skýring V á ástæðu þess að það sá sér ekki fært að láta M gögn í hendur vegna persónuverndarlaga er með öllu órökstudd. Verður að telja hana haldlausu. Að svo vöxnu máli verður B að bera hallann af því að málið telst óupplýst hvað varðar staðsetningu stíflunnar í fráveitulögnunum. Starfsmönnum B bar því að bregðast þegar við þann 2. nóvember þegar M tilkynnti að stíflumyndun væri yfirvofandi. Það brást. Ósannað verður að telja að M hafi sama dag látið að því liggja við starfsmenn B að draga mætti fram yfir komandi helgi að lagnir yrðu skoðaðar. Við svo búið verður ekki hjá því komist að fella ábyrgð á B vegna þess tjóns sem varð á húseign M af völdum stíflunnar. M á því rétt á bótum úr ábyrgðartryggingu B hjá V.

Niðurstaða.

M á rétt á bótum úr ábyrgðartryggingu sveitafélagsins B hjá V.

Reykjavík, 5. mars 2019.

Þóra Hallgrímsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson lögm

Hildigunnur Hafsteinsdóttir lögfr.